

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (N. Moldovanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, A. Bostan, G. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

21 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Terziman Alexandru,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Dimitrov împotriva Ministrului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției, casată hotărârea instanței de fond, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 14 martie 2022, Alexei Dimitrov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești și repararea prejudiciului moral.

În motivarea reclamantului a indicat că, prezenta acțiune este depusă în legătură cu încălcarea de către Inspectoratul de Poliție Botanică a dreptului său la executarea în termenul rezonabil a următoarelor hotărâri judecătorești: hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana și hotărârea din 11 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

A relatat că, la 23 iunie 2018, în R-2 al IP Botanică sub nr.11012 a fost înregistrată informația telefonică parvenită de la reclamant privind faptul tulburării liniștii publice în parcul Valea Trandafirilor de către SRL „Capitales Park”, fiind în preajma domiciliului reclamantului. La 26 iunie 2018, la sectorul de poliție nr. 2 al IP Botanică a depus plângere, solicitând atragerea persoanei juridice SRL „Capitales Park” la răspundere în baza art. 357 Cod contravențional. La 28 iunie 2018, agentul constatator al IP Botanică, Alexandru Lisnic a emis încheierea pe rezultatul examinării materialului R-2 nr.11012 din 23 iunie 2018, prin care fost încetată pre căutarea cazului și materialul remis în rebut, pe motiv că în acțiunile administrației SRL „Capitales Park” nu au fost constatate elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 357 Cod contravențional.

Nefiind de acord cu soluția emisă de IP Botanica, imediat după recepționarea actului, la 22 august 2018, a înaintat o contestație a deciziei de refuz.

Prin hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a fost admisă contestația, anulată încheierea agentului constator, iar materialul a fost remis în adresa organului constator pentru efectuarea unui control suplimentar. În textul hotărârii, judecătorul a menționat că agentul constator nu a audiat petiționarul, nu a elucidat sub toate aspectele circumstanțele cauzei, dând o decizie prematură. Totodată, a remarcat că agentul nu și-a motivat soluția, nefiind clar care element al contravenției lipsește, și de ce fapta nu constituie contravenție. Hotărârea emisă a fost expediată pentru executare la 24 septembrie 2020, iar în cancelaria IP Botanica a fost înregistrată la 06 octombrie 2020, fiind înregistrat materialul R-2 nr.19926 din 07 octombrie 2020.

A invocat reclamantul că, fără a fi întreprinse acțiuni procesuale întru executarea hotărârii, la 30 octombrie 2020, agentul constator al IP Botanica, Vladislav Șpac, a întocmit încheierea privind reexaminarea materialului R-2 nr.11012 din 23 iunie 2018, reînregistrat sub nr.19926 din 07 octombrie 2020, prin care a propus încetarea pre căutării materialului și remiterea acestuia la arhivă. Totodată, a emis răspunsul nr.34/20/4-19406 din 02 noiembrie 2020 prin care a declarat că, „decizia agentului constator Lisnic Alexandru se consideră a fi legală, iar învinuirea adusă SRL „Capitales Park” nu a putut fi probată cu dovezi admisibile și pertinente în confirmarea faptei incriminate”.

Nefiind de acord cu soluția de refuz emisă repetat, și avându-se în vedere că, acțiuni concrete întru executarea actului judecătoresc nu au fost întreprinse, la 18 noiembrie 2020 reclamantul a înaintat contestație asupra deciziei agentului constator al IP Botanica, Vladislav Șpac.

Prin hotărârea din 11 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a fost admisă contestația, anulată încheierea din 30 octombrie 2020, fiind constatat faptul că, agentul constator nu a desfășurat efectiv nici o acțiune procesuală, nu l-a audiat pe petiționar, iar omisiunile notificate în hotărârea din 11 iulie 2019 nu au fost înlăturate, prin urmare, agentul constator a examinat materialul superficial și pripit. Hotărârea emisă a fost expediată pentru executare la 25 ianuarie 2022, iar în cancelaria IP Botanica a fost înregistrată la 01 februarie 2022, fiind înregistrat materialul R-2 nr.1813 din 02 februarie 2022.

A mai invocat reclamantul că, la 17 februarie 2022 agentul constator Tudor Taruș la informat despre obligația impusă de către instanța de judecată de a continua examinarea cauzei. Astfel, în scris reclamantul a solicitat realizarea acțiunilor procesuale de audiere, de ridicare a probelor în conformitate cu prevede legislației, însă ulterior așa și nu a mai fost citat. La 10 martie 2022 în incinta IP Botanica, reclamantului i-a fost înmănat răspunsul din 09 martie 2020 cu nr.„34/20/4-R2-1813, nr.34/20/4-1419 din 01 februarie 2022 la r.5551” din conținutul căruia se deduce că procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit nu poate fi efectuat și va fi încetat în cazurile în care nu există faptul contravenției. S-a declarat de asemenea că în rezultatul examinării suplimentare, aferent acțiunilor incriminate SRL „Capitales Park” nu a fost posibil de dovedit vinovăția în comiterea contravenției prevăzute de art. 357 alin. (1) Cod contravențional, din motivul imposibilității administrării unor probe concludente, pertinente și utile.

A susținut reclamantul că, dreptul la executarea actelor judecătorești în termen rezonabil reprezintă un drept de o importanță majoră, care se regăsește atât în cadrul legal intern, cât și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Acest drept reprezintă o garanție pentru justițiabilii care au obținut anumite beneficii printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, în așa mod încât procedurile judiciare să aibă o anumită finalitate și să nu rămână fără efecte, ceea ce ar duce la scăderea eficienței actului de îndeplinire a justiției. Încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești are impact atât la nivel individual, cât și la nivel global, afectând nu doar persoana care a fost privată de beneficiile unei hotărâri judecătorești, ci și întreg sistemul justiției.

Reclamantul a subliniat că, conform art. 2 alin. (1) din Legea Nr.87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, rezultă că, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanța de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

Totodată, conform alin. (4) al aceluiași articol, prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau o autoritate căreia statul i-a delegat atribuții de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară de către stat. Reparația prejudiciului se face de la bugetul de stat. În urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului material, moral, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

Reclamantul a adăugat că, conform art. 2 alin. (6) din Legea nr.87 din 21 aprilie 2011, mărimea reparării prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant.

A susținut, reclamantul că, în calitatea sa de petiționar, a efectuat prompt și în termeni restrânși toate actele de procedură, a manifestat sistematic eforturi și un interes viu pentru soarta cauzei, a înaintat cereri, demersuri, astfel, nu-i pot fi imputate acțiuni ce ar împiedica executarea în termenul rezonabil a actelor judecătorești. Nu a obstrucționat executarea hotărârilor judecătorești menționate, prin urmare nu i se pot imputa acțiuni ce ar duce la tergiversarea îndeplinirii actului judecătorec. Dimpotrivă, autoritatea publică investită cu competența de a executa hotărârile, la caz IP Botanica, a manifestat un pasivism total, și urmare a emiterii consecutiv a două acte judecătorești de impunere a unor obligații pozitive, nu a întreprins măsuri reale și concrete în vederea conformării actelor judecătorești.

Reclamantul a adăugat că, nu a putut beneficia de efectele admiterii contestațiilor promovate, chestiune ce demonstrează că în mod evident a fost aruncat

în derizoriu dreptul de acces liber la justiție prevăzut în art. 20 din Constituția R. Moldova, art. 100 Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 14 pct. 1) din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, art. 6 pct. 1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Cu referire la aprecierea prejudiciului moral, reclamantul a menționat că, CEDO a specificat criteriile-cheie pentru verificarea caracterului efectiv al măsurilor reparatorii de despăgubire cu privire la durata excesivă a procedurii judiciare. În cazul în care despăgubirea este considerată o măsură reparatorie, instanțele trebuie să evite formalismul excesiv, în special cu privire demonstrarea prejudiciului. Formalismul excesiv (o interpretare riguroasă a normelor de procedură) poate priva reclamantii de dreptul de acces la instanță. Or, potrivit standardelor CEDO, compensațiile acordate la nivel național cu titlu de prejudiciu moral trebuie să nu fie nerezonabile în raport cu compensațiile acordate de ea în cauze comparabile, adică în cauzele în care a fost constatată o violare comparabilă de către același stat sau de către un alt stat cu nivel de dezvoltare economică similar.

Or, consideră reclamantul că, acordarea prejudiciilor morale și nu simpla constatare a violării trebuie să fie regulă în cazul neexecutării hotărârilor judecătorești. În ceea ce privește criteriile luate în calcul la cuantificarea prejudiciului moral, în hotărârea Burdov nr.2 citată mai sus CEDO a menționat următoarele: „154. Curtea reamintește că ea determină mărimea sumelor cu titlu de prejudiciu moral, luând în considerație astfel de factori ca vârsta reclamantului, venitul personal, natura sumelor acordate de instanțele judecătorești naționale, durata procedurilor de executare și alte aspecte relevante (a se vedea Plotnikov, citata mai sus, §34). Sănătatea reclamantului de asemenea se ia în considerație, precum și numărul hotărârilor care nu au fost executate în mod corespunzător și/sau la timp. Toți acești factori ar putea influența într-o măsură diferită suma acordată de Curte cu titlu de prejudiciu moral și chiar să aibă ca rezultat, în mod excepțional, neacordarea unei sume cu acest titlu. În același timp, s-a dovedit destul de clar în jurisprudența Curții că astfel de sume sunt, în principiu, direct proporționale cu perioada în care o hotărâre judecătorească obligatorie și executorie a rămas neexecutată.”

A menționat că, cazul deplâns de reclamant, ce urma a fi investigat de organul constatat, a avut loc pe 23 iunie 2018. Hotărârea instanței din 11 iulie 2019 prin care se institua obligația de a reexamina plângerea a fost emisă în adresa IP Botanica abia la 24 septembrie 2020. La 30 octombrie 2020 a fost emis un nou refuz al organului constatat, iar hotărârea prin care a fost casată decizia de refuz a organului constatat a fost emisă la 11 octombrie 2021, expediată pentru executare la 25 ianuarie 2022, însă instituția nu s-a conformat obligației impuse repetat și în luna martie 2022 a înștiințat reclamantul despre imposibilitatea continuării controlului.

A indicat reclamantul că, indicațiile date de judecător în hotărârile emise au fost ignorate de organul constatat, iar hotărârile definitive nu au produs nici un efect juridic, neaducând rezultatele așteptate în pofida scurgerii per total a unei perioade de 3,5 ani. Aceste împrejurări au determinat o evidentă insatisfacție și frustrare, stări nefaste provocate de neputința de a obține realizarea drepturilor chiar și în prezența a două acte judecătorești irevocabile.

Ținându-se cont de cele relatate, reclamantul a evaluat cuantumul prejudiciului moral la suma de 20 000 de lei, pe care o consideră justă, rațională și neexcesivă,

întemeiată în corespundere cu prevederile Recomandării nr.6 privind satisfacția echitabilă, care prevede că potrivit jurisprudenței CEDO, instanțele judecătorești din țara noastră la constatarea violării drepturilor și libertăților fundamentale, și anume art.6 CEDO ar putea să acorde suma de 1000-7000 euro, echivalentul în lei moldovenești. Așadar, suma de 20 000 lei, constituie plafonul minim în acest sistem de referință.

Prin hotărârea din 29 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Alexei Dimitrov împotriva Ministerului Justiției.

S-a constatat faptul încălcării dreptului lui Alexei Dimitrov la executarea în termen rezonabil a hotărârilor Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 5r-172/19 din 11 iulie 2019 și nr. 5r-4539/20 din 11 octombrie 2021.

S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Alexei Dimitrov prejudiciul moral, în mărime de 3 000 de lei pentru încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești.

În rest, au fost respinse pretențiile cu privire la compensarea prejudiciului moral în partea ce excedă suma încasată, ca neîntemeiate.

La 06 decembrie 2022, Ministerului Justiției a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 noiembrie 2022, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond în partea admiterii acțiuni și în această parte emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției, casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 29 noiembrie 2022, în partea admisă, și în această parte adoptă o nouă hotărâre, prin care, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Alexei Dimitrov împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești și repararea prejudiciului moral.

În rest hotărârea din 29 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost menținută fără modificări.

Prin opina separată, judecătorul Nălea Budăi, și-a expus dezacordul cu soluția adoptată prin decizia din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Pentru decide astfel instanța de apel a reținut că, din conținutul raportului din 15 aprilie 2022 parvenit de la IP Botanica, s-a constatat că comportamentul părților în proces au fost adecvate, fără careva presiuni, însă din partea cet. Alexei Dimitrov erau dezacorduri verbale cu deciziile primite anterior. Astfel, cauza a fost soluționată prin prisma comportamentului reclamantului și al autorităților naționale (cauza CEDO Gușovschi c.Moldovei, cererea nr.35967/03, hotărârea din 13.11.2007, pct.34).

Curtea de Apel Chișinău a menționat că, la caz, nu a stabilit încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești invocate, or, din dispozițiile hotărârilor Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 11 iulie 2019 și 11 octombrie 2021, rezultă că instanța a hotărât remiterea în adresa IP Botanica a actelor pentru efectuarea unui control suplimentar, iar ca urmare organul de constatare a emis încheierile respective, care au fost contestate de parte. Or, dezacordul intimatului cu încheierile emise nu constituie temei de admitere a acțiunii prin prisma Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului

cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin urmare, Alexei Dimitrov nu poate invoca tergiversarea executării hotărârii judecătorești nr. 5r-172/19 și nr. 5r-4539/20, în condițiile în care, reieșind din cererea de chemare în judecată hotărârea ce ține de efectuarea unui control suplimentar a fost executată de către IP Botanica, prin efectuarea unui control. Mai mult, Dimitrov Alexei nu s-a adresat cu cereri către un executor judecătoresc cu solicitarea de a intenta proceduri de executare silită în baza hotărârilor menționate deși pretinde că nu ar fi fost executate în modul prescris și în termen rezonabil.

Totodată, conform art. 11 lit. c, c¹) din Codul de executare, sânt documente executorii și se execută conform normelor stabilite de prezentul cod: c) deciziile (hotărârile) contravenționale, inclusiv cele emise de agenții constatatori în limitele competenței atribuite lor prin lege, titlurile executorii emise pe cauze penale și sentințele pe cauzele penale, în partea încasării amenzii, precum și în partea acțiunii civile; c¹) încheierile judecătorului de instrucție privind efectuarea anumitor acte obligatorii legate de remiterea/transmiterea/restituirea unor bunuri. Însă, intimatul a invocat neexecutarea unei hotărâri judecătorești emise în baza prevederilor art. 448, 460, 462 ale Codului contravențional, care au fost executate de către organul competent, cauzele fiind remise pentru efectuarea unui control suplimentar, iar deși invocă cauzarea unui prejudiciu nu a făcut uz de prevederile art. 10 Cod de executare.

De asemenea, instanța de apel a mai reținut că din materialele anexate la dosar nu rezultă că Alexei Dimitrov ar avea calitatea de contravenient sau victimă a contravenției care a înaintat o acțiune civilă în corespundere cu art. 45 alin. (1) Cod contravențional, inclusiv conform art. 30 alin. (11) lit. c) Cod contravențional, adică situația când procesul contravențional a încetat, iar în speță pre căutarea cazului contravențional a încetat prin încheierile IP Botanica din 04 martie 2022 (f.d. 45), ce i-ar permite să înainteze prezenta acțiune în judecată în baza Legii nr.87 din 21.04.2011, dar este petiționar care s-a adresat cu plângere la poliție și nefiind de acord cu actul emis l-a contestat în judecată, fiind emise hotărârile Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana nr. 5r172/19 din 11 iulie 2019 și nr. 5r-4539/20 din 11 octombrie 2021, care nu conțin clauze executorii în sensul art. 11 Cod de executare.

A mai indicat instanța de apel că, potrivit art. 5 al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată. La constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată poate decide că simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

Astfel, instanța de judecată nu poate dispune încasarea sumei creanței ca urmare a constatării faptului că a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

La 07 iulie 2023, Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Terziman Alexandru, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond, în partea pretenției admise.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a admis încălcări prin admiterea/formularea unor concluzii contradictorii cu circumstanțele cauzei și prin neaplicarea legislației naționale, dar în mod special a celei internaționale în materie de apărare a dreptului la executarea în termen rezonabil a cauzei, dar și cu prioritate a dreptului la o satisfacție echitabilă.

A notat recurentul că, prin hotărârile Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, 5r-172/19 și 5r-4539/20 s-au scos la iveală un șir de încălcări și deficiențe admise de agentul constator la examinarea plângerii depuse de Dimitrov Alexei la IP Botanica la 26 iunie 2018, ce urmau a fi înlăturate într-un termen rezonabil. Deci, la caz nu se poate de vorbit despre inexistența unor obligații ce ar fi puse în sarcina autorității publice însărcinate cu competența de executare a hotărârii. Astfel, instanța de apel în mod eronat și abuziv a redus aplicabilitatea Legii nr. 87/2011, înlăturând din șirul de hotărâri pasibile executării hotărârile judecătorești de natură contravențională.

A mai invocat recurentul că concluzia instanței de apel referitor la faptul că hotărârile Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr. 5r-172/19 și 5r-4539/20 nu constituie document executoriu și nu cade sub incidența Legii nr. 87/2011 este una eronată și este în contradicție atât cu prevederile art. 120 din Constituție, cât și cu prevederile art. 2 al Legii 87/2011.

Consideră că, instanța de apel nejustificat l-a privat pe reclamant de mecanismul legal de revendicare a pretenției sale ce rezultă din încălcarea dreptului acestuia la executarea în termenul rezonabil a hotărârii judecătorești. Or, în speță cazul deplânș de recurent care, urma a fi investigat de organul constator, a avut loc pe 23 iunie 2018. hotărârea instanței din 11 iulie 2019 prin care se instituia obligația de a reexamina plângerea a fost emisă în adresa IP Botanica abia la 24 septembrie 2020. Pe data de 30 octombrie 2020 a fost emis un nou refuz al organului constator, iar hotărârea prin care a fost casată decizia de refuz a organului constator a fost emisă la 11 octombrie 2021, expediată spre executare la 25 ianuarie 2022 însă instituția nu s-a conformat obligației impuse repetat și în luna martie 2022 a înștiințat reclamantul despre imposibilitatea continuării controlului.

A menționat recurentul că, dreptul la executarea actelor judecătorești în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești reprezintă un drept de o importanță majoră, care se regăsește atât în cadrul legal intern, cât și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Acest drept reprezintă o garanție pentru justițiabilii care au obținut anumite beneficii printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, în așa mod încât procedurile judiciare să aibă o anumită finalitate și să nu rămână fără efecte, ceea ce ar duce la scăderea eficienței actului de îndeplinire a justiției. Încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești are impact atât la nivel individual, cât și la nivel global, afectând nu doar persoana care a fost privată de beneficiile unei hotărâri judecătorești, ci și întreg sistem al justiției.

A susținut recurentul că, încasarea prejudiciului moral este parte componentă a dreptului la un proces echitabil, în situația în care s-a produs o violare a dreptului reclamantului, iar la determinarea cuantumului prejudiciului moral urmează să se

respecte criteriul echității care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral cauzat trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel încât să asigure efectiv o compensare suficientă a prejudiciul moral cauzat, ca astfel să fie menținut echilibrul între daunele efectiv pricinuite și suma acordată.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 06 aprilie 2023.

La 11 mai 2023, copia deciziei din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc, însă date despre recepționarea acesteia lipsesc (f.d. 181).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Terziman Alexandru, la 07 iulie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 14 iulie 2023, a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Terziman Alexandru, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, anexată la materialele dosarului (f.d. 195).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Terziman Alexandru, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Terziman Alexandru, nu se încadrează în temeiurile

prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Terziman Alexandru.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc